

PROVINCIERAAD VAN ANTWERPEN

Vergadering van 26 september 2019

Interpellatie

Agenda nr. 6/2

Interpellatie in verband met de startnota en afschaffing provincies, ingediend door Rudy Sohier (PVDA).

Mevrouw de Gouverneur, geachte heren en dame van de deputatie, beste collega-raadsleden,

Even een korte opfrissing van ons geheugen:

- **Op het colloquium van de VVP van november 2017** in Leuven werd het document 'Ambitie 2.0 - Over het DNA van het provinciaal bestuursniveau' voorgesteld. Nog altijd prominent aanwezig op de vernieuwde website van de VVP: <https://www.vlaamseprovincies.be/> (foto 2). Met de extensie 2.0 spiegelde het document voor dat men modernere en meer performante provinciebesturen in de steigers had gezet.

Toenmalig VVP-voorzitter Luk Lemmens kondigde aan: "Vanaf 1 januari beginnen we met een nieuwe lei. Wij gaan de streekmotor zijn." Er werd een dure mediacampagne opgezet om deze boodschap naar het publiek te brengen met een advertentiecampagne in De Standaard en een professionele promotiefilm.

- Vóór de verkiezingen van 26 mei vorig jaar gaf de VVP een memorandum uit gericht aan de Vlaamse Regering. Daarin vroeg de VVP – ik citeer – "om **een periode van bestuurlijke rust**, waarin de provincies zich ten volle kunnen oriënteren rond hun grondgebonden bevoegdheden". Een tekst, alweer goedgekeurd door gedeputeerde Lemmens, deze keer als ondervoorzitter van de VVP.

Wat betekenen al deze verklaringen vandaag nog, nu, amper anderhalf jaar later, de voorzitter van de N-VA een plan op tafel legt om de provinciebesturen af te schaffen? Gaat u zich daar krachtig tegen verzetten en hoe?

Indien u hierop een negatief of ontwijkend antwoord geeft, toont u aan de mensen dat u illusionisten bent in plaats van betrouwbare politici. Dat u **zand in de ogen strooit in plaats van uw woorden om te zetten in daden**. Dan gedroeg en gedraagt u zich als wat ze, in schoon Vlaams, 'kazakdraaiers' noemen. **Dan is uw dure promotiecampagne 'De provincies, uw streekmotor' bedrog geweest**. Daartoe hebt u, met opzet, kosten op het sterfhuis gemaakt. Een verspilling van geld, allesbehalve in overeenstemming met uw mantra van 'goed beheer van onze financiële middelen'.

De PVDA heeft in de voorbije legislatuur, en bij de bespreking van het bestuursakkoord 2019, haar standpunt over de hervorming van het provinciale bestuursniveau herhaaldelijk duidelijk gemaakt.

Ik vat dat nog eens kort samen in drie punten:

Een. De afslanking van de provincies, beslist in 2014 zonder visie of overleg, was een neoliberale besparingsoperatie. Ze was respectloos tegenover het werk en de inzet van de toen meer dan 6000 werknemers van de Vlaamse provinciebesturen (van hoog tot laag). Ze leidde tot een ernstig definitief verlies van jobs, van nabijheid en expertise en deed ze het bestuurlijke Vlaamse waterhoofd verder aanzwellen.

In onze eigen provincie werden, ter herinnering, bij aanvang in 2016, 305 'voltijdse equivalenten' gevat door de overdracht van de 'persoonsgebonden' bevoegdheden (cultuur, welzijn, G-sport en jeugd) naar Vlaanderen of de steden. In mensen uitgedrukt ging het om meer. Uiteindelijk heeft de provincie eind 2017... slechts 256 VTE's moeten overdragen. 49 fulltime jobs zijn daar dus verdwenen. Ze dienden, zelfs na noodzakelijke vervanging van vertrekkers, niet meer overgeheveld te worden. Het toont hoeveel, vaak zeer bekwame mensen, omwille van de chaos en de onzekerheid, de provincie hebben verlaten, een job hebben gezocht in de privé of in andere diensten die nog wel bij de provincie bleven. Over het verlies aan jobs bij de vijf Vlaamse provinciebesturen samen is geen officieel cijfer vrijgegeven maar het zal ruim boven de 200 liggen. Gelijk aan de sluiting van een grotere KMO.

Twee. België en Vlaanderen lijden wel degelijk aan 'staatsverrommeling'. Maar dat is vooral het gevolg van de zes federale staatshervormingen waarbij een Vlaams, Waals en Brussels gewest- en/of gemeenschapsniveau werd tussengeschoven. Vaak inefficiënt: denk aan onze vier klimaat- en energieministers. Maar wel met als gevolg dat ons landje maar liefst zes regeringen telt met in totaal 54 ministers en staatssecretarissen met alles wat daarbij hoort aan hoge weddes, kabinetten en buitenlandse reizen. Wie echt efficiëntiewinst nastreeft zou dus eerst moeten werken aan herfederalisering. In Vlaanderen zelf zitten we inmiddels met een staatsstructuur die door prof. Reynaert (UGent) in 2013 werd omschreven als... 'De Vlaamse Big Mac'. Een Big-Mac met te veel lagen en waar elke laag zijn laag het dikste probeert te smeren ten koste van de andere. Dat gebeurde in 2014-'17: het niveau van de Vlaamse regering blies zichzelf nog verder op ten koste van de provincies. Troeven als nabijheid en betere kennis van de lokale actoren telden niet mee.

Drie. Wellicht is het bovenlokale intermediaire bestuursniveau –tot nu toe de provincie – inderdaad ook aan herdenking toe. Mogelijks in de richting van stads- en streekgewesten. Maar zo'n operatie vergt, om efficiënt én sociaal te zijn, een jarenlange voorbereiding met voorafgaand grondig overleg tussen alle betrokkenen: personeel, vakbonden, leidinggevende ambtenaren, lokale besturen, instellingen en verenigingen. Alleen zo kan je verzekeren dat al die nuttige taken, jobs en bekwaamheden, die nu op het provinciale niveau aanwezig zijn of waren, behouden blijven en elders beter worden ingezet. Dat is een totaal andere aanpak. Daarnaast dient ook de piste meegenomen te worden van behoud en hervorming van de tot 2017 bestaande provinciale structuren. Professor Guy Redig van de VUB verdedigde dat impliciet op het colloquium van de VVP van eind 2017. "De provincies", zo stelde hij, "betuttelden vroeger soms de gemeenten. Maar in de voorbije drie decennia hadden ze zich in positieve zin hervormd. En juist nu zijn ze dan op een brutale en domme manier geamputeerd".

Vanuit dit drievoudig standpunt kunnen wij niet anders dan ons verzetten tegen het plan van de startnota om de provincies nu volledig af te schaffen. Dat kan alleen leiden tot een herhaling, in een nog ergere versie, van wat we in de vorige

legislatuur hebben meegemaakt met de eerste fase van de afslanking: vier jaren van onzekerheid voor het personeel, jobverlies, ontwrichting van de werking en de dienstverlening.

Dat onheil, voor personeel en bevolking, moet en kan vermeden worden. Sociale en efficiënte alternatieven zijn mogelijk. Onze partij zal zich daarvoor blijven inzetten. Samen met het personeel, hun vakbonden en de bevolking: voor een dienstbare, nabije en efficiënte overheid, voor het behoud van de werkgelegenheid.

Aan de hand van uw, naar ik hoop duidelijke, antwoorden op onze vragen zullen de betrokkenen kunnen oordelen over uw posities en plannen ter zake en daaruit hun conclusies trekken.

De startnota van Bart De Wever voor de vorming van een nieuwe Vlaamse regering opteert onomwonden voor de afschaffing van de provincies. In het belang van het personeel en de dienstverlening aan de bevolking vragen wij dat onze deputatie klare wijn schenkt over het standpunt dat zij ter zake verdedigt.

Deze vraag is speciaal gericht aan de eerste gedeputeerde Luk Lemmens, tot vorig jaar voorzitter van de Vereniging van Vlaamse Provincies (de VVP) en op dit ogenblik nog ondervoorzitter.

In deze hoedanigheden wendde hij keer op keer voor tegenstander te zijn van volledige afschaffing van de provinciebesturen. Dat belette niet in het minimalistisch programma voor de provincieraadsverkiezingen van 2018 toch op te komen voor... 'de afschaffing van het provinciale niveau'. (foto 1)

Aan deze dubbelspraak moet een einde komen. Het personeel, hun vakbonden en alle instanties en verenigingen waarvoor de provincie werkt moeten weten waar ze aan toe zijn.

Indien onze deputatie en de VVP zich nu niet krachtig verzetten tegen het plan uit de startnota van Bart De Wever dan hebben ze ons, de laatste twee jaren, immers opnieuw een rad voor de ogen gedraaid.

Daarom twee duidelijke vragen waarop wij, samen met het personeel, hier en nu een ondubbelzinnig antwoord verwachten:

**1) Is de deputatie voor of tegen de afschaffing?
En indien zij tegen is dan is vraag 2**

2) wat ondernam ze, of zal ze ondernemen, om die afschaffing tegen te houden?

Bedankt voor uw aandacht en uw antwoorden.